

Školní vzdělávací program školní družiny

**Základní škola a Mateřská škola Jistebnice
39133 Jistebnice, Kostelní 93**

Identifikační údaje

Název školy: **Základní škola a Mateřská škola Jistebnice**

Adresa školy: 39133 Jistebnice, Kostelní 93

IČO: 70887481

IZO: 150037252

Redizo: 600064514

Školní družina

Č.j.: ZSJI/317/2023

Předkladatel: Mgr. Pavla Vonešová

Kontakty:

Telefon: 381 273 357

E-mail: skola@zsjistebnice.cz

Web: <http://www.zsjistebnice.cz>

Zřizovatel : Město Jistebnice

Náměstí 1

391 33 Jistebnice

Starosta: Ing. Jiří Popelka

Telefon: 381 273 301

ŠVP pro školní družinu byl schválen ředitelkou školy dne: 28. 8. 2023

Platnost dokumentu ode dne: 4. 9. 2023

.....
Mgr. Pavla Vonešová

Obsah

<u>1. Charakteristika zařízení</u>	4
<u>2. Vnitřní řád školní družiny</u>	4
<u>3. Konkrétní cíle vzdělávání a klíčové kompetence</u>	9
<u>4. Délka a časový plán vzdělávání</u>	13
<u>5. Formy zájmového vzdělávání</u>	14
<u>6. Obsah vzdělávání</u>	15
<u>7. Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných</u>	19
<u>8. Popis materiálních podmínek</u>	19
<u>9. Popis personálních podmínek</u>	20
<u>10. Popis ekonomických podmínek</u>	20
<u>11. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví</u>	20
<u>12. Zveřejnění ŠVP ŠD</u>	20

1. Charakteristika zařízení

Škola se nachází v Jihočeském kraji v okrese Tábor. Základní škola Jistebnice je plně organizovaná, slouží zejména pro město Jistebnice a je spádovou školou pro žáky z okolních obcí a osad. Vyučování i činnost družiny jsou velkou měrou ovlivněny odjezdy autobusů (např. vycházky do přírody, výlety, návštěvy zajímavých míst, apod.). Z tohoto důvodu mají ve školním vzdělávacím programu ŠD některé vzdělávací obory více příležitostí, jiné jsou zachyceny pouze okrajově.

Kapacita školní družiny je 100 žáků. Školní družinu navštěvují žáci 1. – 5. ročníku. Tvoří ji stabilně tři oddělení. Činnost ŠD vychází z pedagogiky volného času.

Posláním školní družiny je vést žáky k efektivnímu využívání volného času formou her a různých zajímavých činností a zároveň je vybavovat dovednostmi a schopnostmi potřebnými pro život.

Organizace: 3 oddělení, vychovatelky

Maximální počet přijatých dětí: 90

Provozní doba:

od 6.30 hod. – 7.25 hod.

od 11.30 hod. – 16.10 hod.

2. Vnitřní řád školní družiny

Vnitřní řád školní družiny (*dále jen ŠD*) je vydán v souladu s § 30 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů. Vychovatelky prokazatelně seznámí zákonné zástupce s vnitřním řádem ŠD. Vnitřní řád je k dispozici v ředitelně školy, dále je vyvěšen v prostorách ŠD a na webových stránkách školy: www.zsjistebnice.cz.

1. Podrobnosti k výkonu práv a povinností žáků a jejich zákonných zástupců ve škole

1.1. Žáci mají právo:

- a) na vzdělávání podle školního vzdělávacího programu ŠD
- b) využívat čas ve ŠD především podle zájmu, a to v souladu s vnitřním řádem zařízení ŠD a školním řádem
- c) využívat otevřenou nabídku spontánních činností a účastnit se pravidelné a příležitostné výchovně vzdělávací a zájmové činnosti, která vychází z vlastního školního vzdělávacího programu ŠD
- d) vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí jejich vzdělávání, přičemž jejich vyjádřením musí být věnována pozornost odpovídající jejich věku a stupni vývoje
- e) na informace a poradenskou pomoc školy v záležitostech týkajících se zájmového vzdělávání

- f) požádat kteroukoliv vychovatelku či vedení školy o pomoc při řešení obtížných osobních situací (omezování, ubližování apod.) a před zasahováním do soukromého života
- g) na ochranu před všemi formami tělesného i duševního násilí, před návykovými látkami

1.2. Žáci jsou povinni:

- a) plnit pokyny pedagogických pracovníků a ostatních pracovníků školy v souladu s právními předpisy ŠD a školním řádem
- b) dodržovat vnitřní řád ŠD, školní řád, předpisy a pokyny školy k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byli seznámeni
- c) chovat se tak, aby neohrozili bezpečnost a zdraví své, spolužáků a jiných osob. Neubližují ostatním, úmyslně neničí hry a zařízení ŠD a školy. Případné škody jsou povinni jejich zákonní zástupci uhradit či odstranit

1.3. Zákonní zástupci žáků mají právo:

- a) na informace o průběhu a výsledcích zájmového vzdělávání svého dítěte
- b) se vyjadřovat ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí zájmového vzdělávání svých dětí; jejich vyjádřením musí být věnována pozornost
- c) na informace a poradenskou pomoc školy nebo školského poradenského zařízení v záležitostech týkajících se zájmového vzdělávání svých dětí

1.4. Zákonní zástupci žáků jsou povinni:

- a) řádně vyplnit přihlášku do ŠD, v němž uvedou údaje o příchodu a odchodu dítěte a uvedou skutečnost, zda bude dítě odcházet ze ŠD samo nebo v doprovodu zákonných zástupců, sourozenců, apod.
- b) zajistit, aby přihlášení žáci řádně docházeli do ŠD, měli vhodný oděv a obuv pro pobyt ve školní družině i pro pobyt venku (vychovatelka nenese zodpovědnost za znečištění a poškození oděvu)
- c) omlouvat nepřítomnost žáka ve ŠD, která není spojena s nepřítomností žáka ve škole
- d) na vyzvání vychovatelky či ředitelky školy se osobně zúčastnit projednávání závažných otázek týkajících se výchovně vzdělávací činnosti žáka a chování žáka v ŠD
- e) informovat školu, ŠD o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích žáka nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání nebo účast na akcích spojené s činností ŠD
- f) oznamovat každou změnu údajů uvedených na přihlášce a osobně je na přihlášce opravit
- g) napsat písemnou žádost při odhlášení žáka ze ŠD (lístek, SMS zpráva na telefon ŠD, zpráva v Edu Page)
- h) oznámit případnou změnu odchodu žáka ze školní družiny písemně stejně jako v bodě g.

2. Podrobnosti o pravidlech vzájemných vztahů se zaměstnanci ve škole

2.1. pravidla vzájemných vztahů

- a) žáci, vyučující, vychovatelky ŠD a ostatní pracovníci školy se k sobě navzájem chovají slušně a ohleduplně
- b) žáci prokazují patřičnou úctu vychovatelkám i ostatním pracovníkům školy,

zdraví je při setkání, stejně jako ostatní dospělí návštěvníky školy. Jakékoliv hrubé slovní a fyzické útoky vůči pracovníkům školy budou vždy považovány za závažné porušení vnitřního řádu ŠD (i školního řádu), v případě zvláště hrubých slovních a fyzických útoků vůči pracovníkům nebo žákům oznámí ředitelka školy tuto skutečnost orgánu sociálně-právní ochrany dětí, jde-li o nezletilého, a státnímu zastupitelství nejpozději do následujícího pracovního dne poté, co se o takovém útoku dozvěděla

- c) komunikace mezi pedagogickými pracovníky a žáky se odehrává na základě slušnosti, vzájemného respektu a tolerance
- d) stejná pravidla jako v bodě c) platí i pro komunikaci mezi zákonnými zástupci žáků a pedagogickými pracovníky
- e) v případě hrubého narušování výchovně vzdělávací činnosti bude žák po oznámení vedení školy vyloučen ze ŠD

2.2. konzultace s pedagogickými pracovníky

- a) veškeré konzultace (osobní, telefonické) s pedagogickými pracovníky ŠD probíhají dle dohody mimo hodiny přímé výchovné práce či stanovených dohledů
- b) v případě řešení neodkladných záležitostí se žáky či zákonnými zástupci v době přímé výchovné práce či stanovených dohledů je pedagogický pracovník povinen si zajistit za sebe kvalifikovaný zástup a toto oznámit vedení školy

2.3. postup pro vyřizování podnětů žáků

- a) ve věcech osobních i ve školních záležitostech se žáci obrazejí na svého třídního učitele, vychovatele, výchovného poradce, metodika prevence
- b) se svými stížnostmi se mohou žáci obracet přímo na ředitelku školy nebo její zástupkyni, a to osobně, telefonicky či mailem; všechny kontakty jsou uvedené na webových stránkách školy
- c) všechny stížnosti a podněty musí být řešeny

3. Provoz a vnitřní režim školní družiny

ŠD jsou zřizovány podle zákona č. 561/2004 Sb. a vyhlášky MŠMT č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (dle změn vyhláškou 163/2018 Sb.). Hlavním posláním ŠD je zabezpečení výchovně vzdělávací zájmové činnosti, odpočinku a rekreaci žáků, dává prostor pro rozvoj osobnosti a nadání.

3.1. provozní a organizační záležitosti ŠD

- a) činnost školní družiny je určena pro žáky 1. stupně, mohou ji navštěvovat i žáci 2. stupně
- b) podmínky docházky do školní družiny, podmínky a doba odchodu či vyzvedání žáků (dále také účastníků) ze školní družiny jsou dány již při přihlašování účastníka do školní družiny, neboť tyto informace musí uvést zákonný zástupce účastníka do zápisového lístku, který slouží jako přihláška do školní družiny a zároveň jako základní informace pro vychovatelky
- c) účastníci pravidelné denní docházky do školní družiny se zařazují do oddělení a jsou přijímáni na základě písemné přihlášky, kterou při zápisu do ŠD na příslušný školní rok vyplní zákonní zástupci žáků vždy během prvních dvou zářijových týdnů
- d) přihlašování a odhlašování žáků do ŠD zajišťují vychovatelky jednotlivých oddělení, o vyloučení rozhoduje ředitelka školy

- e) provozní doba ŠD probíhá ve dvou částech jako tzv. ranní a odpolední družina, ranní provoz ŠD (6:30-7:25hod.), odpolední provoz ŠD (11:30-16:10 hod.)
- f) provoz o hlavních prázdninách je po dohodě se zřizovatelem školy přerušen (dle vyhlášky 74/2005 Sb. §8)
- g) provoz o vedlejších prázdninách závisí na počtu přihlášených žáků (min. počet je 5 žáků), při vyhlášení ředitelského volna je provoz ŠD zajištěn
- h) dočasné umístění žáků do ŠD, kteří nejsou přihlášení k docházce do školní družiny, např. dělené vyučovací hodiny, odvolané první vyučovací hodiny nebo zkrácené výuky, zajišťuje ředitelka školy nebo její zástupce po dohodě s vychovatelkou
- i) po poslední vyučovací hodině vyučující odvede žáky do stravovny, kde si žáky 1. třídy vyzvedne vychovatelka a odvede je do školní družiny, ostatní účastníci opouští jídelnu sami a vracejí se do družiny

3.2. organizační rozvržení činnosti ŠD

- a) rozvrh činností jednotlivých oddělení je dán rozvrhem na každý školní rok a probíhá v místnostech vyhrazených pro ŠD (dvě samostatné místnosti, herna)
- b) oddělení se naplňují nejvýše do počtu 30 účastníků (vyhl. 74/2005 Sb. v platném znění), ke konci provozní doby odpoledního bloku a v době ranního bloku ŠD se oddělení slučují, ke spojení oddělení může docházet rovněž při jednotlivých formách zájmového vzdělávání
- c) ŠD využívá pravidelně i jiné prostory školy, tělocvičnu, cvičnou kuchyňku, školní hřiště
- d) evidenci činností a účastníků v jednotlivých oddělení ŠD vede vychovatelka v *třídní knize ŠD* v Edu Page, k evidenci docházky účastníků, kteří nejsou zapsáni v třídní knize je určen *Docházkový sešit*
- e) provoz ŠD končí v 16:10 hod., při nevyzvednutí žáka do této doby zákonnými zástupci či stanoveným doprovodem na přihlášce pedagogický pracovník kontaktuje zákonné zástupce nebo osoby uvedené na přihlášce do ŠD, pokud je tento postup bezvýsledný, kontaktuje se vedení školy a OSPOD, popř. Policii ČR
- f) ŠD realizuje zájmovou činnost mimo vyučování, která se uskutečňuje těmito formami:
 - spontánní činnost – kresba, tvoření, společenské hry, sportovní utkání, rozhovory
 - pravidelná výchovná vzdělávací činnost – organizované aktivity
 - příležitostná činnost – výlety, vycházky, besedy, vánoční a velikonoční jarmark, dětský karneval
 - příprava na vyučování
- g) odchody žáka ze ŠD se řídí údaji uvedenými na přihlášce žáka, výjimečně lze žáka uvolnit na základě písemné žádosti od zákonného zástupce (uvolňovací lístek, SMS zpráva na služební telefon, zpráva na Edu Page), omluvenka musí obsahovat: datum, čas odchodu, jméno žáka, podpis zákonného zástupce, na telefonické požadavky nebude brán zřetel
- h) žák bez vědomí vychovatelky nesmí opustit oddělení školní družiny
- i) podle § 31 odst. 2 školského zákona může ředitelka v případě opakovaného závažného zaviněného porušení povinností stanovených školským zákonem nebo vnitřním řádem ŠD rozhodnout o vyloučení nebo podmíněném

vylovení žáka ze školského zařízení (žák soustavně nebo nějakým významným projevem porušil kázeň a pořádek, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních, dlouhodobě svévolně nenavštěvuje ŠD nebo z jiných zvláště závažných důvodů)

3.3.vstup zákonných zástupců a dalších osob do školy, podmínky pohybu po budově školy

- a) pro vstup žáků, zákonných zástupců a ostatních návštěv je stanoven hlavní vchod v průčelí školy
- b) od 7:00 do 7.30 hod., kdy je budova otevřena, vykonává dohled u vchodu uklízečka
- c) v ostatním čase je vstup možný pouze pomocí telefonu u vchodu do školy
- d) při vyzvednutí účastníka ze školní družiny použijí rodiče telefon u vchodu, po telefonickém spojení s vychovatelkou odchází žák samostatně do šatny a pak s doprovodem domů

3.4.organizace vzdělávání mimo budovu školy

- a) za bezpečnost žáků na akcích školní družiny zodpovídá vždy dohledem pověřený pracovník ŠD (pověření pracovníci ŠD)
- b) při akcích ŠD mimo objekt školy platí pro žáky stejná pravidla chování, práva i povinnosti jako ve škole
- c) při činnosti mimo areál školy nesmí na jednu osobu zajišťující bezpečnost a ochranu žáků připadnout více než 25 účastníků (výjimku poskytuje ředitelka školy v případě potřeby na každou akci zvlášť na základě žádosti vychovatelky ŠD a s přihlédnutím k zajištění bezpečnosti účastníků a konkrétním podmínkám akce)

4. Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí

4.1. předcházení úrazům, uložení prostředků první pomoci, kontakty pro poskytnutí první pomoci ve škole

- a) žáci jsou povinni při všech činnostech ve škole i v ŠD a při akcích mimo školu chránit své zdraví i zdraví ostatních
- b) žáci jsou povinni řídit se řády odborných učeben, tělocvičny, školní družiny a pravidly školního klubu
- c) každý pracovník školy i ŠD je povinen hlásit vedení školy veškeré závady na zařízení, v případě akutního ohrožení zdraví zajistí ve spolupráci s vedením školy náhradní prostory pro výuku
- d) prostředky první pomoci jsou uloženy ve sborovnách školy
- e) kontakty pro zavolání první pomoci ve škole jsou umístěny na chodbách (přízemí, 1. patro)
- f) je-li účastník svědkem úrazu jiného účastníka, neprodleně nahlásí tuto skutečnost vychovateli, popř. jiné dospělé osobě, která je nejbližší

4.2.postup pro informování o úrazu

- a) každý pracovník školy, který je informován o úrazu žáka, je povinen zajistit první pomoc a neprodleně to oznámit zákonnému zástupci žáka a vedení školy. Žák je dopraven k lékařskému ošetření zákonnými zástupci nebo jinou dospělou osobou.
- b) toto ustanovení platí i pro úrazy vzniklé při akcích ŠD konaných mimo školu

4.3. prevence sociálně-patologických jevů, prevence a řešení šikany ve škole

- a) každý pedagogický pracovník důsledně řeší ve spolupráci s výchovnou poradkyní a metodikem prevence a oznamuje vedení školy jakékoli náznaky projevu násilí, šikany, kyberšikany, rasismu a užívání návykových látek; při řešení šikany (kyberšikany) se vychází z aktuálního metodického pokynu MŠMT
- b) účastníci nesmějí nosit do školní družiny předměty, které nesouvisí s činností ŠD a mohly by ohrozit zdraví a bezpečnost účastníka nebo jiných osob
- c) účastníci ŠD nesmějí pořizovat nahrávky (video, audio, foto) bez svolení nahrávané osoby
- d) účastníci nesmějí nosit do školní družiny cenné věci, peníze nechávat v odloženém oděvu ani v aktovkách
- e) zjistí-li ztrátu či poškození osobní věci, tuto skutečnost neprodleně nahlásí vychovatele ŠD v ten den, kdy ke ztrátě či poškození došlo

5. Podmínky zacházení s majetkem školní družiny

- a) žák má právo užívat zařízení školní družiny, didaktické pomůcky a hračky v souvislosti se zájmovým vzděláváním, je při tom povinen řídit se pokyny vychovatelek ŠD
- b) žák udržuje v pořádku a nepoškozené všechny věci, které tvoří zařízení školní družiny
- c) za škodu na majetku ŠD způsobenou úmyslně nebo z nedbalosti, včetně ztráty či poškození pomůcek ŠD, bude vyžadována odpovídající náhrada
- d) žáci se podílejí na zlepšování prostředí školní družiny (při její výzdobě, údržbě zařízení i areálu školy) podle svých schopností a dovedností jen na základě dobrovolnosti
- e) zjištění poškození nebo odcizení majetku ŠD žáci neprodleně nahlásí vychovatele ŠD

Vnitřní řád školní družiny je účinný od 1. září 2023
ředitelka školy: Mgr. Pavla Vonešová

3. Konkrétní cíle vzdělávání a klíčové kompetence

Cíle výchovy a vzdělávání ve školní družině vychází z obecných cílů vzdělávací soustavy, stanovených v § 2 a dále z cílů základního vzdělávání § 44 školského zákona. Jedná se především o všestranný rozvoj osobnosti.

1. Rozvíjet schopnost projevovat se jako svébytná svobodná a zodpovědná osobnost, uplatňovat svá práva a plnit své povinnosti.

2. Rozvíjet slovní zásobu, vhodně formulovat otázky a odpovědi, komunikovat bez ostychu s vrstevníky, dospělými i ve skupině, vyjadřovat své pocity, naučit se naslouchat.
3. Rozvíjet tvořivé logické myšlení, posilovat paměť.
4. Osvojit si zásady vhodného chování a jednání ve skupině, mezi lidmi, objektivně hodnotit své jednání, přijímat důsledky svého chování, spolu se podílet na programu své skupiny.
5. Vytvářet potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání různých životních situací; ovládat negativní citové reakce; posilovat schopnost řešit těžké životní situace; vyrovnat se s nedostatky a neúspěchy.
6. Poznat sám sebe, rodinu, spolužáky, nejbližší okolí – obec, město, kraj, vlast, atd.
7. Rozvíjet úctu, toleranci a ohleduplnost k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám.
8. Seznámit se s různými druhy umění, historií; vhodně se chovat v kulturních zařízeních (divadla, výstavy, apod.).
9. Seznámit se s rozmanitostí a proměnlivostí živé i neživé přírody, být k ní citliví, chránit ji (ekologická výchova).
10. Seznámit se s péčí o své zdraví, o prevenci a odpovědnosti za své zdraví; vést ke zdravému životnímu stylu, k péči o osobní hygienu (otužování, stravovací a pitný režim); seznámit se se zásadami bezpečnosti, jak vyhledat pomoc v případě nutnosti.
11. Rozvíjet motoriku, obratnost, dovednost při práci s různými materiály, různými technikami, při používání různých pomůcek a nástrojů; rozvíjet schopnost pracovat samostatně i ve skupině; vážit si práce a jejích produktů, vážit si úspěchů vlastních i druhých.
12. Rozvíjet schopnost nepodléhat cizím negativním vlivům (drogy, alkoholismus, delikvence, patologické hráčství, záškoláctví, šikanování, vandalismus, rasismus).
13. Vychovávat k smysluplnému využívání volného času a vybavovat účastníky dostatkem námětů pro jeho naplňování.

Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, schopností, dovedností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich pojetí a výběr vychází z obecně přijímaných hodnot ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, jaké kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, úspěšnému a spokojenému životu a k posilování funkcí občanské společnosti. Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti.

V zájmovém vzdělávání jsou za klíčové považovány:

1. Kompetence k učení, KK1
2. Kompetence k řešení problémů, KK2
3. Kompetence komunikativní, KK3
4. Kompetence sociální a interpersonální, KK4

5. Kompetence občanské, KK5
6. Kompetence pracovní, KK6
7. Kompetence k trávení volného času, KK7

1. Kompetence k učení

Vychovatelka

- individuálním přístupem k žákům maximalizuje jejich šanci prožít úspěch
- vede účastníky k hledání otázek a odpovědí, všimnout si souvislostí
- vede účastníky k sebehodnocení, sebeúctě, seberealizaci a sebekontrolě
- vede účastníky k získávání vědomostí z různých zdrojů, poznání dávat do souvislostí
- vede účastníky k uplatnění zkušeností v praktických situacích
- akceptuje vlastní nápady žáků a podporuje jejich iniciativu a podněcuje jejich tvořivost
- vede a ukazuje jim cestu při realizaci nápadů

2. Kompetence k řešení problémů

Vychovatelka

- vede účastníky, aby si všímali dění i problémů (motivuje je to k řešení podobných situací a problémů)
- vede účastníky k tomu, aby pochopili problém (nesrovnalosti, příčiny)
- vede účastníky k promýšlení a řešení problému (odlišné a shodné znaky), hledají různé způsoby řešení
- vede účastníky k praktickému ověření správného řešení problému (vyhýbání se problému nevede k cíli)
- vede účastníky ke kreativě a flexibilitě při řešení problému
- vede účastníky k tomu, aby obhájili svá rozhodnutí, uvědomili si odpovědnost za svá rozhodnutí
- vede účastníky k tomu, že započatou činnost dokončí i přes obtíže (houževnatost)

3. Kompetence komunikativní

Vychovatelka

- vede účastníky k ovládnutí řeči i mimoslovní komunikace, vyjadřovat se vhodně formulovanými větami, vyjádření svého názoru
- vede účastníky ke komunikaci s vrstevníky, dospělými, na veřejnosti, zapojení se do diskuse (umí řešit konflikty)
- vede účastníky k tomu, že dokáží vyjádřit své kladné i negativní pocity ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí (řečí, gesty, písemně, apod.)
- vede účastníky k naslouchání druhým
- vede účastníky k využívání informačních a komunikačních prostředků (umí si vybrat, komunikuje kultivovaně)
- vytváří dostatečně bezpečný prostor pro vyjadřování žáků v družině i při vyučování a řešení problémových situací v průběhu celého dne

4. Kompetence sociální a interpersonální

Vychovatelka

- vede účastníky k tomu, aby se naučili plánování, organizování, řízení a hodnocení činností
- vede účastníky k odpovědnému přístupu při plnění úkolů a povinností
- vede účastníky k samostatnému rozhodování o svých činech, odpovědnosti za ně a přijímání důsledků
- vede účastníky k citlivému, ohleduplnému chování, rozpoznání vhodného a nevhodného chování
- vede účastníky k tomu, aby se podíleli na vytváření příjemné atmosféry v týmu, ke spolupráci ve skupině (dokázat se prosadit i podřídit, přijmout kompromis, respektovat společně dohodnutá pravidla)
- vede účastníky k toleranci odlišností mezi lidmi (solidarita)
- vede účastníky k tomu, aby si vytvořili pozitivní představy o sobě samém, ovládali a řídili své jednání a chování, dosáhli pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- používá skupinovou práci žáků, podporuje vzájemnou pomoc při zadání úkolu

5. Kompetence občanské

Vychovatelka

- rozvíjí je především metodami sebepoznávání a seznamováním žáků s jejich právy, odpovědností a povinnostmi
- v třídních kolektivech žáci společně a pod vedením pedagogů stanovují pravidla chování
- vede účastníky k vnímání nespravedlnosti, agresivity a šikany (umět se jim bránit)
- vede účastníky k zodpovědnému chování s ohledem na zdraví a bezpečné prostředí (přírodní a společenské)
- vede účastníky k tomu, aby respektovali a posilovali sociální a kulturní prostředí, které je formováno tradičními, aktuálními i očekávanými hodnotami národa, etnika a sociální skupiny (podmíněno ekonomickou situací i jedinci, kteří tyto hodnoty zpětně ovlivňují)
- vede účastníky k tomu, aby si vážili tradic a kulturního dědictví (pozitivní postoj k uměleckým dílům, podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí)
- jejím cílem je ekologicky myslící jedinec, klade důraz na environmentální výchovu (projekt Les, třídění odpadů...)

6. Kompetence pracovní

Vychovatelka

- pestrou nabídkou zájmových i mimoškolních aktivit podněcuje u žáků zájem, který může ovlivnit jejich další životní směřování
- vede účastníky k tomu, aby uměli bezpečně a účelně využívat různé materiály, nástroje a vybavení
- vede účastníky k tomu, aby dodržovali určená pravidla, plnili své povinnosti, učili se plánovat, organizovat a hodnotit svou práci
- podněcuje účastníky k tomu, aby dokončili svou práci, dodržovali ochranu a bezpečnost při pracovních činnostech

7. Kompetence k trávení volného času

Vychovatelka

- vede účastníky k účelnému trávení volného času, orientaci v možnostech jeho smysluplného využití
- vede účastníky, aby si dokázali vybrat zájmovou činnost podle svých dispozic
- vede účastníky k tomu, aby rozvíjeli své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech
- u účastníků rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresových situací (či jednostranné zátěže ze školního vyučování)
- vede účastníky, aby dokázali odmítnout nevhodnou nabídku trávení volného času

Při rozvíjení dovedností respektujeme u účastníků zájmového vzdělávání jejich individualitu. Činnosti volíme přiměřeně věku, možnostem a okolnostem.

4. Délka a časový plán vzdělávání

Školní vzdělávací program školní družiny je stanoven na dobu vzdělávacího cyklu pro žáky I. stupně základní školy. Obsahuje výběr možných činností, ze kterých je možno volit podle aktuálního složení žáků v oddělení.

Průběžné každodenní působení vychovatelky, které se vztahuje k danému tématu, zahrnuje:

- převážně odpočinkovou a rekreační činnost ranní a tzv. koncové družiny
- řízenou odpolední organizovanou činnost postupující podle týdenní skladby zaměstnání
- příležitostné akce

Činnost školní družiny je zahájena na začátku září a ukončena poslední červnový den, pokud není zájem ze strany rodičů o provoz v době letních prázdnin. Probíhá denně ve dnech školního vyučování (pondělí až pátek, ráno od 6.30-7.25 a odpoledne od 11.30-16.10 hodin.) a také o vedlejších prázdninách (podle zájmu a potřeb rodičů účastníků).

Plán evaluace

Vždy po skončení školního roku budou vychovatelky provádět hodnocení, doplnění, korekce:

1. podmínek činnosti (vhodnost, vybavení pro realizované činnosti, apod.)
2. organizace činnosti (motivace, vyhrazení času pro činnost, zohlednění specifík jednotlivých účastníků, zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, funkčnost, závěrečné hodnocení)
3. práce jednotlivých oddělení

4. činnosti vychovatelek (jednání s účastníky, způsob komunikace, pestrost činností, zvládnání režimových momentů-přechody, převlékání, sebe obslužná činnost, hygienické návyky)

5. personálního stavu (další vzdělávání)

6. materiálních podmínek (pomůcky, vybavení)

7. prezentace školní družiny na veřejnosti

5. Formy vzdělávání

Vychází z §2 Vyhlášky 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Činnost ve školní družině je uskutečňována formou pravidelné výchovně vzdělávací zájmové činnosti, příležitostnými akcemi a nabídkou spontánních aktivit. Umožňuje odpočinek i přípravu na vyučování.

Pravidelná činnost: je dána týdenní skladbou zaměstnání, činnost je určena pro účastníky zapsané k pravidelné docházce (organizované aktivity).

Příležitostné akce: jsou i pro více oddělení, nejsou v týdenní skladbě (besídky, výlety, divadla, víkendové akce), mohou se účastnit i účastníci, kteří nejsou přihlášení k pravidelné docházce, někdy jsou určeny i rodičům nebo širší veřejnosti.

Spontánní aktivity: každodenní individuální činnosti po obědě, při pobytu venku, spontánní hry v rámci ranního a koncového pobytu v družině (sloučená oddělení), vychovatelky zajišťují bezpečnost, také navozují a podněcují některé jejich vlastní aktivity.

Odpočinkové činnosti: nejen klidové činnosti (poslechové, individuální hry, klid po obědě), ale i jako aktivní odpočinek (rekreační činnost).

Příprava na vyučování: není jen vypracování domácích úkolů (po dohodě s rodiči), ale i didaktické hry, tematické vycházky, aj.; vychovatelky vytvoří na vypracování domácích úkolů odpovídající podmínky, kontrolují, neopravují, dovedou účastníka k chybě (oprava, zdůvodnění).

- Okolí města:
1. Vycházka (určování směrů a světových stran, práce s mapou jistebnicka (názvy okolních vesnic)

6.2. Lidé kolem nás

- Rodina:
1. Povolání rodičů a prarodičů
 2. Hra na povolání (pantomima)
 3. Čím bych chtěl být
 4. Rodina ve výtvarném podání
 5. Dárky pro nejbližší (Den matek, Vánoce)
- Kamarádi:
1. Hry a vyprávění na téma kamarád
 2. Malujeme portrét kamaráda
 3. Soužití v kolektivu (vztahy a povahové vlastnosti)
 4. Nejsme všichni stejní (hendikep, rasa)
- Svátky a oslavy:
1. Čas adventní (kalendář, výzdoba, povídaní)
 2. Vánoce (zvyky, přáníčka, dárky)
 3. Karneval (výzdoba masek, karneval)
 4. Velikonoce (tradice, výtvarné zpracování, výrobky)
 5. Den dětí (hrajeme si a soutěžíme)
- Jak se správně chovat:
1. Kouzelná slovíčka, slušnost, laskavost, vlídnost
 2. Dramatizace společenského chování (divadlo, restaurace)
 3. Vztahy mezi chlapci a děvčaty, dětmi a dospělými
 4. Návštěva výstavy
 5. Hodnocení filmových hrdinů (vhodný vzor)

6.3. Lidé a čas

- Náš denní režim:
1. Co je povinnost, co je zábava (povídání)
 2. Příprava družinové činnosti spolu s účastníky
 3. Vyprávění víkendových zážitků
 4. Didaktické hry (paměť, soustředěnost, pozornost)
 5. „Přesnost je zdvořilostí králů“ (beseda o času, nebezpečí spěchu, jízdni řády)
 6. Jak využívám volný čas (výtvarné zpracování)

Jak se mění lidé,
věci, budovy,
město:

1. Když jsme byli malí (vyprávění, malování)
2. Vyrobíme dárečky pro budoucí prvňáčky a seniory
3. Naše město dříve a dnes (historické fotografie, kalendáře, současné fotografie, pohlednice - porovnání)
4. Prohlídka kroniky školy (povídání o účelu kronik)
5. Život dětí dříve a dnes (využití starých filmů)
6. Vývoj techniky v domácnostech (výtvarné zpracování elektrického spotřebiče)
7. Návštěva Pamětní síně Richarda Laudy
8. Čtení pohádek, říkadel, básniček, hádanek, jazykolamů (život v minulosti)

6.4. Rozmanitost přírody

Příroda okolo
nás:

1. Vycházky, pozorování přírody a její změny (v jednotlivých ročních obdobích)
2. Sběr přírodnin a jejich využití ve výtvarné a pracovní činnosti (listy, plody, kameny)
3. Živočichové v přírodě (pozorování, atlasy, soutěže)
4. Rostliny (soutěže, kvízy, péče o květiny)
5. Naši kamarádi zvířátka (chov zvířat, péče o ně, zkušenosti žáků, práva zvířat, kreslíme domácí mazlíčky)

Roční období:

1. Podzim
 - ovoce, zelenina (poznávání, malování)
 - opékání buřtů, tábornické dovednosti
 - sběr kaštanů a žaludů pro lesní zvěř
2. Zima
 - péče o krmítko a pozorování ptáčků
 - využití přírodních podmínek k zimním sportům
3. Jaro
 - vycházky (pozorování jarních prací)
 - kreslíme květiny a mláďata, vajíčka
 - zhotovení pišťalek a pomlázek
4. Léto
 - hry v okolí školy a na hřišti
 - kreslení na asfaltu
 - sbírání, poznávání a lisování rostlin

- Ochrana životního prostředí:
1. Den Země (jak by mohli účastníci přispět ke zlepšení životního prostředí)
 2. Úklid blízkého okolí bydliště, školy (třídění odpadů)

6.5. Člověk a jeho zdraví

- Poznáváme své tělo:
1. Práce s encyklopedií
 2. Kreslíme své tělo (nejdůležitější tělesné orgány)
 3. Hra „Hlava, ramena, kolena, palce“
- Péče o své zdraví:
1. Co nám prospívá (pohyb, hygiena, zdravé jídlo, relaxace, odpočinek)
 2. Co nám škodí (jedovaté rostliny a houby, neznámá zvířata, zlí lidé, drogy a alkohol)
 3. První pomoc při drobných poraněních (lékárnička, tematické hry na lékaře a pacienta, soutěže, video se zdravotnickou tematikou)
 4. Udržování dobré kondice (každodenní pobyt venku, otužování, sezónní hry, sporty a aktivity)

6.6. Jazyk a jazyková komunikace

Čteme, recitujeme, učíme se básničky
Besedy, rozhovory
Práce s tématy a následné povídání

6.7. Umění a kultura ve čtyřech ročních obdobích

Tvoříme, malujeme, kreslíme
Barvy, tvary, linie, objekty, objemy
V každém z nás je muzikant
Hudební hry
Dramatické činnosti

1. Osvojování estetiky – krása, vnímání světa a okolí tvořivě a citlivě
2. Umění vyjádřit se neverbálně – pomocí gest, mimiky, tvaru
3. Umění vyjádřit se jazykem, podpora jazykové kultury
4. Kultura stolování
5. Použití nekonvenčních technik, dramatizace různých situací

6.8. Informační a komunikační technologie

Základy práce s počítačem
Vyhledávání informací a komunikace
Zpracování a využití informací
Využití výukových programů

6.9. Člověk a svět práce

Tradiční a netradiční řemesla a materiály
Elementární dovednosti
Příprava na budoucí povolání

1. Ukázka a získání praktických pracovních dovedností
2. Doplnění základního vzdělání o nezbytnou složku pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti
3. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků

7. Podmínky pro činnost účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami a účastníků mimořádně nadaných

Integrovaní účastníci zájmového vzdělávání jsou zohledňováni podle vyhlášky číslo 27/2016 a v zájmovém vzdělávání se na ně vztahují podpůrná opatření různého stupně. Účastníkům se speciálními vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost. Potřebnému účastníkovi vytvoříme odpovídající podmínky materiální, prostorové a jiné. Vždy respektujeme možnosti konkrétního účastníka. Budeme spolupracovat se školou a rodiči.

Pro rozvoj talentovaných (mimořádně nadaných) účastníků nabídne naše školní družina další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů.

8. Popis materiálních podmínek

Naše družina má k dispozici dvě prostorné místnosti a jednu herní halu. Jsou dostatečně a dobře osvětlené. Velká okna zajišťují větrání. Vhodné podlahové krytiny umožňují snadnou údržbu, proto je zde čistota a pořádek. Prostory jsou vybaveny takovým nábytkem, aby odpovídal věku účastníků a bezpečnostním požadavkům. Prostředí školní družiny je esteticky upraveno. Výzdoba je tematicky obměňována. Podílí se na ní účastníci zájmového vzdělávání spolu s vychovatelkami.

Školní družina disponuje různými výtvarnými a pracovními pomůckami i materiálem. Dále stolními hrami, stavebnicemi, kuchyňkou, prodejním pultem, časopisy, sportovním náčiním, audiovizuální technikou, počítači a podobně.

Vychovatelky sledují další možnosti doplňování a zlepšování materiálních podmínek, zejména pro výtvarnou, pracovní a sportovní činnost.

9. Popis personálních podmínek

Pedagogické působení v družině zajišťuje šest plně kvalifikovaných vychovatelek. Odborné znalosti a dovednosti si prohlubují v akreditovaných kurzech a samostudiem. Vedou pedagogickou dokumentaci a vzájemně spolu konzultují své poznatky a zkušenosti.

10. Popis ekonomických podmínek

Školní družina je umístěna v budově základní školy. Veškeré náklady na provoz a prostory využívané pro zájmové vzdělávání jsou hrazeny školou a zřizovatelem.

Zájmové vzdělávání není u nás zatím poskytováno za úplatu, z důvodu dojíždění velkého počtu žáků (platí za cestovné).

11. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Je nutné zajistit účastníkům nejen bezpečnost fyzickou, ale také sociální a emocionální. Vnitřní řád družiny je důležitým dokumentem, který tyto podmínky obsahuje.

11.1. Podmínky pro hygienické a bezpečné působení

- vhodná skladba zaměstnání
- vhodný stravovací a pitný režim
- zdravé prostředí užívaných prostorů
- bezpečné pomůcky
- ochrana účastníků před úrazy
- označení nebezpečných předmětů
- dostupnost prostředků první pomoci

11.2. Psychosociální podmínky

- vytváření pohody prostředí, příznivé sociální klima
- respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům
- věková přiměřenost a motivující hodnocení
- ochrana před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- spoluúčast účastníků na kvalitě a provozu zařízení
- včasná informovanost účastníků a jejich rodičů o činnosti ŠD

12. Zveřejnění ŠVP ŠD

Školní vzdělávací program školní družiny je volně přístupný k nahlédnutí v přízemí staré školy v polytechnické učebně a v ředitelně. Jeho elektronická podoba je zveřejněna na webových stránkách školy <http://www.zsjistebnice.cz>.